"جىلدى ـ جىلعا جالعاپ بستەدى"

ـ ريجاۋ قالالىق شينجياڭعا كومەكتەسۋ قولباسشىلىق شتابىنىڭ قولباسشىسى، ماكىت اۋداندىق پارتكومىنىڭ ورىنباسار شۇجيى ديڭ حۇي تۇرالى

شينجياڭعا كومەككە كەلگەن كادرلار كەلبەتى

□ ءتىلشىمىز حان چينيان

93 شينجياڭعا كومەكتەسۋ نىسانى، ءبىر ميلليارد 13 ميلليون يۇاندىق كومەك قارا-جات... ادامدى جەلپىندىرەتىن ساندى سيفرلار. ريجاۋ قالالىق شينجياڭعا كومەكتەسۋ قولباسشىلىق شتابىنىڭ شينجياڭعا كومەكتەسۋ ناتيجەلەرىن بايانداۋدا، ەندى ءبىر جاعىنان، ديڭ حۇيدىڭ ريجاۋ قالالىق شينجياڭعا كومەكتەسۋ قولباسشىلىق شتابىنىڭ قولباسشىسى، ماكىت اۋداندىق پارتكومىنىڭ ورىنباسار شۇجيى بولعان وسى 3 جىلدان بەرگى قۇلشىنىسى مەن ەڭبەگىن ايگىلەۋدە.

"شالان مەكەنى"نىڭ شالانىن شينجياڭنان شعاردى

"شالانىڭ ساتىلۋىنان ەندى الاڭدامايتىن بولدىم، بيىل شالان، ءسوز جوق، تاعى دا جوعارى باعاعا ساتىلادى"، ـ دەدى ماكىت اۋدانى تۇمەنتال اۋىلى تۇمانتال قىستاعىنىڭ شالان وسىرگەن ديقان اسەن ماموت تەبىرەنىپ.

ماكىت اۋدانىنىڭ "شالان مەكەنى" دەگەن اتاعى بار، شالان ءوسىرۋ اۋماعى 560 مىڭ مۋ، جىلدىق ءونىم مولشەرى 230 مىڭ تونناداى استام، شالانىنىڭ كىرىسى بۇكىل اۋدانىڭ جان باسىندىق كىرىسىنىڭ %47ىن ۇستايدى. قايتكەندە ماكىت اۋدانىنىڭ شالانىن شىن مانىندە شالان وسىرۋشىلەرىنىڭ "باقىت شالانى"نا اينالدىرۋعا بولادى؟ ديڭ حۇي وسى جونىندە وي جۇگىرتتى، ارەكەتكە دە كەلدى.

ءبىر جولى بەيجيڭدە ىسىپارمەن جۇرگەن ديڭ حۇي ۇيلەرىنە دەمالۋعا كەلگەن ريجاۋدان شينجياڭعا كومەككە كەلگەن كادرلار، دىڭ حىبەي ولكەسى ساڭجوۋ قالاسىنا تانىستىرۋ ءماجلىسىن اشىپ جاتقاندىعىن ەستىپ، دەرەۋ ساڭجوۋعا بارىپ، كاسپورىنشالاردى ماكىت اۋدانىنا بارىپ قارجى قوسپ، شارۋاشىلىقتارىن شالقىتۋعا ۇسىنىس ەتەدى.

"ءبىز بارلىق مۇشەلەر تۇگەلدەي ساۋداگەر شاقىرۋ مەكەمەسىنىڭ 'شىتاتتان سىرت قىزمەتكەرلەرى' مىز"، ـ دەدى بيىل 48 جاستاعى ديڭ حۇي كۇلىمسىرەي تۇرىپ. ساڭجوۋداعى تانىستىرۋ ماجلىسىنەن كەيىن، مانجياڭحۇڭ جەمىس كاسىبى شەكتى سەرىكتەستىگى سياقتى 15 كاسىپورىن بىرگە تەۋىپ، جۇمىس باستادى.

2014 ـ جىلى ريجاۋگاڭ (توبى) شەكتى سەرىكتەستىگى شينجياڭ ريجاۋگاڭ زات اينالىمى باقىلاسىندا 37 ميلليون يۇاننان استام قارجى قوسىپ، جىلنا 2000 تونناداى استام شالان مانەرلەيتىن زاۋود سالدى. 2018 ـ جىلى ديڭ حۇيدىڭ قۇلشىنىمەن ريجاۋگاڭ (توبى) تاعى 10 ميلليون يۇان قارجى قوسىپ، شالان ءوندىرىس جەلىسىن، تۇراقتى تەمپەراتۋرالى ساقتاۋ قامبالارىن، ساقتاۋ قامبالارىن زات اينالىمى سايكەستى قۇرىلعىسىن نەگىز ەتكەن ماكىت اۋىلى شارۋاشىلىق ونىمدەرى ساۋدا باقشا رايونىن جاڭادان سالىپ، "شالان مەكەنى"نىڭ شالانىن شينجياڭنان شعاردى.

كاسىپ بەتالىسى "كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ اسەرىن" كورنەكتىلەندىردى

تاڭ الدىندا ماكىت ۇيقىسىنان ويانىپ، قاقشال قىستاعىنداعى شينجياڭ ۇجىڭ جاسىل اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ 40 مىڭ مۇلىق ەگىن شارۋاشىلىعىنان ۇلگى كورسەتۋ باقشا بازىسى بايىعىدا ـ اق ءۇندىرىس دىر ـ دۇماننىڭ شومعان ەدى.

ەگىنشىلىكتى، باعمەشىلىقتى، گۇل ـ كوشەت جەتىلدىرۋدى جانە ەلەكترىسىكل قۇراستىرۋ مەن ساتۋدى ءبىر تۇلعالاندىرعان شاڭدۇڭنىڭ بۇل سەرىكتەستىگى جەرگىلىكتى شارۋالارعا تىكە 300دەن استام قىزمەت ورنىن ازىرلەپ، ماۋسىم بويىنشا 500دەن استام جۇمىسشى ىستەتىپ، جىلنا 8 ميلليون يۇاننان استام ەڭبەكاقى بەرىپ، ىلگەرىندى ـ كەيىندى دالما ـ ءدال كومەكتەسۋ، سۇيەمەلدەۋ ارقىلى 140تان استام وتباسىن كەدەيلىكتەن ارىلتتى.

قازىر ءدوپ كەلىپ وتىرعان حالىق تۇرمىسى ماسەلەلەرىن شەشۋگە باسا ءمان بەرۋمەن بىرگە، ۇزاق بولاشاقتىق دامۋ قابىلەتىن جوعارىلاتۋعا دا دەن قويۋ كەرەك. وسىنداي ۇستانىم ديڭ حۇيدىڭ قىزمەتىندە تولىق ايگىلەندى.

امەت احات ماكىت اۋدانى شەيىتى ءدوڭ اۋىلى قاقشال قىستاعىنىڭ تۇرعىنى، شاندۇڭ ۇجىڭ توبى مەن قاقشال قىستاعى سەلبەسپ اشىپ قۇرعان 10 مىڭ مۇلىق وسى زامانعى اۋىل شارۋاشىلىعىنان ۇلگى كورسەتۋ باقشا رايونىنا كەلۋدەن بۇرىن، اعايىندى ۇشەۋى ۇيدە ەگىنشىلىكپەن شۇعىلدانىپ، ۇجىڭ 10 مىڭ مۇلىق وسى زامانعى اۋىل شارۋاشىلىعىنان ۇلگى كورسەتۋ باقشا رايونىنا كەلىپ قىزمەت ىستەگەنىنەن كەيىن، وتباسىنىڭ ەكونوميكالىق شارت ـ جاعدايى كورنەكتى جاقسارىدى.

"قازىر اعالى ـ ءىنىلى بارلىعىمىز ۇلگى كورسەتۋ باقشا رايونىندا قىزمەت ىستەيمىز، ءار ادام اينا 2000 يۇاننان استام كىرىس كىرگىزەمىز"، ـ دەدى ۇلگى كورسەتۋ باقشا رايونىندا قىزمەت ىستەيتىن امەت قۇانىپ. قازىر امەت بەيقۇت ۇيگە كوشىپ كىرۋمەن بىرگە، تازا قۇبىر سۋىن دا ىشەتىن بولدى.

قاقشال قىستاعىندا امەت سياقتى ۇلگى كورسەتۋ باقشا رايونىندا قىزمەت ىستەيتىن 300دەن استام ادام بار، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كىرىسى بۇرىنعىدان كوپ جوعارىلاپ، قاقشال قىستاعى ءبىر جولدا ـ اق ماكىت اۋدانىنداعى "جۇلدىز قىستاق"قا اينالدى.

"ءبىر ءىرى نىساندى ەڭگىزۋ، ءبىر ءىرى كاسىپتى جەبەۋ" ۇستانىمىندا، ديڭ حۇي ريجاۋ قالالىق شينجياڭعا كومەكتەسۋ قولباسشىلىق شتابىن باستاپ ىلگەرىندى ـ كەيىندى جىنىشىڭ توبى، مايتىڭ مال شارۋاشىلىعى، ليسىن يۇانجياڭ جاڭا ماتەريال سياقتى كاسىپورىندارىنىڭ 36 نىسانىن باقشا رايونىنا ىرگە تەۋپ جۇمىس باستاۋعا ەڭگەزىپ، 3 ميلليارد يۇانعا جۇىق قارجى قوسۋدى جوسپارلادى، بۇل 4800دەن استام ادامدى جۇمىسقا ورنالاستىرادى.

ءبىر ءىستى ءبىر ىسكە جالعاپ بستەدى

"ءبىر ءىستى ءبىر ىسكە، ءبىر جىلدى ءبىر جىلعا جالعاپ بستەۋ كەرەك". ديڭ حۇي وسىلاي دەدى ءارى وسىلاي بستەدى.

ماكىت اۋدانىنداعى كەدەي جان سانى ەڭ كوپ تۇمەنتال اۋىلى تۇمەنتال قىستاعىندا ديڭ حۇي مەن شينجياڭعا كومەككە كەلگەن كادرلار "اۋىل ـ قىستاقتاعى شارۋاشىلىق ۇيىمدار جۇمىسقا ورنالاسۋدى، شارۋاشىلىق قۇرۋدى جەبەۋ" سىندى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ ۇلگىسىن جەتىلدىرۋدە، دامىتۋدا جاڭالىق اشۋعا نزدەنىس جاسادى، ريجاۋ قالاسى لانشان رايونىنىڭ وسى قىستاقپەن جاسالعان جۇپ قۇراپ بىرگە گۇلدەندىرۋ كەلىسىمىنىڭ قولداۋىندا، مال شارۋاشىلىق، كىىم ـ كەشەك، جەم ـ ءشوپ مانەرلەۋ سياقتى 5 سالەبەستىك كووپەراتيۆتىن جانە ءبىر شالان مانەرلەۋ زاۋودىن، 2 جاستاي ساقتاۋ قامبالارىن سالدى. اۋىل ـ قىستاقتاعى بايۋ باستاماشىسىنان 9ىن باۋلىپ، 106 ادامدى كووپەراتيۆكە مۇشە ەتىپ قابىلداپ، 57 جۇمىس ورنىمەن قامدادى، جان باسىندىق جىلدىق كىرىستەرى 20 مىڭ يۇاننان استام بولدى. 2018 ـ جىلى وسى قىستاقتاعى 282 وتباسىنىڭ 938 ادامى كەدەيلىكتەن ۇزدىكسىز، ورنىقتى ارىلىپ، تۇتاس قىستاق بويىنشا كەدەي قىستاق تىزىمدەگىنەن شەگىنۋ نىسانىن ورىندالدى.

بۇل عانا ەمەس، ديڭ حۇي مەن شينجياڭعا كومەككە كەلگەن كادرلار "3 دارەجەلى اماناتتاپ باسقارۋ" بويىنشا ۇيىرمە فورما سندا وقۋ ـ ءىزىنتۋ ارقىلى شينجياڭعا كومەكتەسۋدى تىزە قوسا ىلگەرىلەتتى؛ قىستاق دارەجەلى شارۋالاردى شارۋاشىلىق قۇرۋعا جەتىلدىرۋ بازاسىن قۇردى؛ ريجاۋ قالاسىنداعى ءار-قايسى رايون، اۋداندى ماكىت اۋدانىنداعى 10 كەدەي قىستاقپەن جۇپ قۇراپ كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋ ءىسىن سايكەستىردى؛ "بەستى باۋلىپ، ءبىردى جەتەكتەۋ" اۋىل شارۋاشىلىعى ارقىلى شينجياڭعا كومەكتەسۋ، كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ مەحانيزمى جونىندە نزدەنىس جاسادى؛ تور قالتا مانەرلەۋدىڭ "باقشا رايونى سەرىكتەستىگى + سەرىك زاۋود + وتباسى سەحى" سىندى جۇمىسقا ورنالاستىرۋ ۇلگىسىن جولعا قويىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋعا دەم بەردى.

سانجى وبلىسى ەكونوميكالىق دامۋدىڭ جاڭا قوزعالتقىشىن تۇلعالادى

(باسى 1 ـ بەتتە)

3 جىلدان بەرى، سانجى وبلىسى كۇتىنۇدى، تەڭگەرۋدى، قارتتاردى كۇتۋدى وزەك ەتىپ، دەڭگەيلىك كۇتۋدىڭ ەمدەۋ، سايالىق، مادەنيەت، اۋىل شارۋاشىلىعى، قورا ـ جاي سياقتى كاسىپتەرمەن تەرەڭدەي توعىسا دامۋىن شىڭداپ ىلگەرىلەتىپ، كاسىپتى دامىتۋ ۇلگىسىن كۇن سايىن كەمەلدەندىردى.

"بۇگىن بەلىم ءسال اۋىرىپ تۇر، تۇستە ماعان تاماق جاسالىپ بەرەتىن ادام شاقىرۋدى ويلاپ وتىرمىن". 8 ـ ايدىڭ 9 ـ كۇنى ماناس اۋدانى يۇانلين الەۋمەتتىك اۋماعىنىڭ تۇرعىنى چىن لىانشيۋ "قارتتارعا قىزمەت وتەۋگە توتە جالعاناتىن قولفونى" ارقىلى "دەڭگەيلىك كۇتۋ بۇلتى" قىزمەت وتەۋ تەكشەسىنە تەلەفون شالدى. 10 مينۋتتان كەيىن، چىن لىانشيۋدىڭ ءۇيىنىڭ قوڭىراۋى شالىندى، باسىنا قىزىل شاپىكى، ۇستىنە قىزىل مايكى كيگەن ما جيەلىگى قارياناڭ ۇيىنە جەتىپ كەلدى.

2017 ـ جىلى 7 ـ ايدا ماناس اۋدانى 16 ميلليون يۇاننان استام قارجى قوسىپ، "ىنتەرنەت + قارتتاردى كۇتۋ" زەردەلى قىزمەت وتەۋ نىسانىن اتقارىپ، كاسىپتىڭ قۇرىلىمدارىدى ەڭگىزىپ، قورشامالى تامى جوق قارتتار ءۇيىن سالىپ، بۇكىل اۋداندىعى 27 مىڭ قارتقا ساپالى ەمدەۋ، قارتتاردى كۇتۋ قامتاماسىزدىعىن ازىرلەدى.

دەڭگەيلىك كۇتۋ كاسىبىنىڭ ءبىر ۇشى حالىق تۇرمىسىنا، ەندى ءبىر ۇشى ەكونوميكالىق دامۋعا جالعاسادى. مەملەكەتتىك، اۋتونوميالى رايونىنىڭ جانە سانجى وبلىسىنىڭ دەڭگەيلىك كۇتۋ ساياساتىنىڭ ىركەس ـ تىركەس جارىالانۋىنا ىلەسە، سانجى وبلىسىنىڭ دەڭگەيلىك كۇتۋ كاسىبىنە قارجى قوسقان نەگىزگى تۇلعالار ۇكىمەتتىڭ تومەنگى شەكتەن تۇسىرمەي قامتاماسىز ەتۋىنەن قوعامدىق كاپيتالدىڭ كوپ نەگىزدى ات سالسۋىنا قاراي بىرتىندەپ ويستى. فۇكاڭ قالاسى ۇجياڭ. تيانشان ۇىنجۇان حالقارالىق دەمالىس ءۇىرى، شينجياڭ ەكولوگيالىق دەڭگەيلىك كۇتۋدەن ۇلگى كورسەتۋ قالاسى سياقتى ءبىر توپ بولاشاعى نۇرلى، كومەسكى كۇشى زور دەڭگەيلىك كۇتۋ نىسانداري ىلگەرىندى ـ كەيىندى تيانقاتاندى.

سانجى وبلىستىق حالىق ىستەرى مەكەمەسىنىڭ باستىعى لي كۇنمىڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: جۇڭگو دەڭگەيلىك كۇتۋ كاسىبىن دامىتۋ (شينجياڭ) تالقى مىنبەرى 9 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى سانجى قالاسىندا وتكىزىلدى، سانجى وبلىسى وسى ورايدا، وڭىرلىك جانە بايلىق باسىمدىعىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، "ەمدەۋ ارقىلى دەڭگەيلىك كۇتۋ"، "ساياحات ارقىلى دەڭگەيلىك كۇتۋ" ەكى ۇلكەن قوزعالتقىشتى ارقاۋ ەتىپ، ەمدەۋ ارقىلى دەڭگەيلىك كۇتۋ، اۋىل شارۋاشىلىعى ارقىلى دەڭگەيلىك كۇتۋ، ساياحات ارقىلى دەڭگەيلىك كۇتۋ، شىنىعۋ ارقىلى دەڭگەيلىك كۇتۋ، دەڭگەيلىك كۇتۋ قورا ـ جايى سىندى 5 ۇلكەن كاسىپتى دامىتۋدى ءتۇيىن ەتىپ، دەڭگەيلىك كۇتۋ كاسىبىن شينجياڭدى تياناق ەتەتىن، بۇكىل ەلدى شارىپعان دەڭگەيلىك كۇتۋ كاسىبىنەن ۇلگى كورسەتۋ بازاسى ەتىپ قۇرىپ شعۋعا قۇلشىنىپ، سانجى وبلىسىنىڭ ەكونوميكالىق دامۋى ءۇشىن جاڭا قوزعالتقىش تۇلعالادى.

ءاۋتوكولىك سناعى ەكونوميكاسى تۇرىپانعا دامۋدىڭ تىڭ قوزعاۋشى كۇشىن ۇستەدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

سالىنىسىمەن ـ اق تۇتىنۋشىلاردىڭ قىزۋ قارىسى الۋىنا بولەنەدى. تۇرىپان قالاسىنىڭ ەجەلدەن "وتتى الاپ" دەگەن اتى بار، كۇن نۇرى جەتكىلىكتى تۇسەدى، ايرىقشا قۇرعاق، جاز كۇندەرى تەمپەراتۋرا ۇنەمى 40 گرادۋستان جوعارى بولادى، جەر بەتى تەمپەراتۋراسى 70 گرادۋسقا جەتەدى. مۇندىاي ايرىقشا قۇرعاق ىستىق ورتا بولعاندىعى سەبەپتى، كوپتەگەن ءاۋتوكولىك ءوندىرۋشى كاسىپورىندار وسى ارانى ەل ىشىندە ءاۋتوكولىكتىڭ جوعارى تەمپەراتۋرالى، قۇرعاق ىستىققا توزىمدىلىك قۇاتىنا سناق جۇرگىزەتىن ەڭ تاماشا ورىن دەپ سانايدى.

8 ـ ايدىڭ 5 ـ كۇنى جۇڭجياۋ حويانشان ءاۋتوكولىك تەكسەرۋ ـ ولشەۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ءبىر ءىرى كاسىپورىندار تۇرىپاندا ءاۋتوكولىكتىڭ سناق جاسايتىن ءبىر ءىرى ورنى. ال حى گاڭىنىڭ قاراۋىنشا، ءاۋتوكولىك سناعى ەكونوميكاسىنىڭ ەڭ زور كومەسكى كۇشى ونىڭ جوعارى ـ تومەنگى بۇىندارى سايكەستى كاسىپ سالالارىنىڭ دامۋىنا تۇرتكى بولۋى، بۇل تۇرپان ەكونوميكاسىنىڭ دامۋىن ىلگەرىلەتۋدەگى تىڭ قوزعاۋشى كۇشكە اينالادى.

سالىنىسىمەن ـ اق تۇتىنۋشىلاردىڭ قىزۋ قارىسى الۋىنا بولەنەدى. تۇرپان قالاسىنىڭ ەجەلدەن "وتتى الاپ" دەگەن اتى بار، كۇن نۇرى جەتكىلىكتى تۇسەدى، ايرىقشا قۇرعاق، جاز كۇندەرى تەمپەراتۋرا ۇنەمى 40 گرادۋستان جوعارى بولادى، جەر بەتى تەمپەراتۋراسى 70 گرادۋسقا جەتەدى. مۇندىاي ايرىقشا قۇرعاق ىستىق ورتا بولعاندىعى سەبەپتى، كوپتەگەن ءاۋتوكولىك ءوندىرۋشى كاسىپورىندار وسى ارانى ەل ىشىندە ءاۋتوكولىكتىڭ جوعارى تەمپەراتۋرالى، قۇرعاق ىستىققا توزىمدىلىك قۇاتىنا سناق جۇرگىزەتىن ەڭ تاماشا ورىن دەپ سانايدى.

8 ـ ايدىڭ 5 ـ كۇنى جۇڭجياۋ حويانشان ءاۋتوكولىك تەكسەرۋ ـ ولشەۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ءبىر ءىرى كاسىپورىندار تۇرىپاندا ءاۋتوكولىكتىڭ سناق جاسايتىن ءبىر ءىرى ورنى. ال حى گاڭىنىڭ قاراۋىنشا، ءاۋتوكولىك سناعى ەكونوميكاسىنىڭ ەڭ زور كومەسكى كۇشى ونىڭ جوعارى ـ تومەنگى بۇىندارى سايكەستى كاسىپ سالالارىنىڭ دامۋىنا تۇرتكى بولۋى، بۇل تۇرپان ەكونوميكاسىنىڭ دامۋىن ىلگەرىلەتۋدەگى تىڭ قوزعاۋشى كۇشكە اينالادى.

قارجى قوسىپ، ەل ىشىندەگى ەڭ وزىق ءاۋتوكولىك سناق الاڭىن سالا باستادى. جۇڭجياۋ توبى جارىنا ەنگىزىپ، قارجى قوسقان جۇڭجياۋ حويانشان ءاۋتوكولىك تەكسەرۋ ـ ولشەۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنەن تىس، شاڭچي داجۇڭ شينجياڭ (تۇرپان) سناق ورتالعى دا 8 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى سالىنىپ ءبىتىپ، پايدالانۋعا بەرىلدى.

شينجياڭ تۇرپان جارانىلىستىق ورتادا سناق جۇرگىزۋ، زەرتتەۋ ورتالعى ءاۋتوكولىكتى ەرەكشە قۇرعاق ىستىق ورتادا سناق ەتۋمەن شۇعىلدانىتىن ورىننىڭ ەندى بىرەۋى، وسى ورتالقتىڭ مەڭگەرۋشىسى گو چۇنيۇن تانىستىرىپ بىلاي دەدى: وسى بىرنەشە جىلدا تۇرپانعا كەلىپ ءاۋتوكولىك سناعىن جاسايتىن ءاۋتوكولىك كاسىپورىندارى بارعان سايىن كوبەيدى، ەل ىشىندەگى نەگىزگى ەڭ ۇزاق سناق الاڭىن سالا باستادى. جۇڭجياۋ توبى جارنا ەنگىزىپ، قارجى قوسقان جۇڭجياۋ حويانشان ءاۋتوكولىك تەكسەرۋ ـ ولشەۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنەن تىس، شاڭچي داجۇڭ شينجياڭ (تۇرپان) سناق ورتالعى دا 8 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى سالىنىپ ءبىتىپ، پايدالانۋعا بەرىلدى.

شينجياڭ تۇرپان جارانىلىستىق ورتادا سناق جۇرگىزۋ، زەرتتەۋ ورتالعى ءاۋتوكولىكتى ەرەكشە قۇرعاق ىستىق ورتادا سناق ەتۋمەن شۇعىلدانىتىن ورىننىڭ ەندى بىرەۋى، وسى ورتالقتىڭ مەڭگەرۋشىسى گو چۇنيۇن تانىستىرىپ بىلاي دەدى: وسى بىرنەشە جىلدا تۇرپانعا كەلىپ ءاۋتوكولىك سناعىن جاسايتىن ءاۋتوكولىك كاسىپورىندارى بارعان سايىن كوبەيدى، ەل ىشىندەگى نەگىزگى ەڭ ۇزاق سناق الاڭىن سالا باستادى. جۇڭجياۋ توبى جارنا ەنگىزىپ، قارجى قوسقان جۇڭجياۋ حويانشان ءاۋتوكولىك تەكسەرۋ ـ ولشەۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنەن تىس، شاڭچي داجۇڭ شينجياڭ (تۇرپان) سناق ورتالعى دا 8 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى سالىنىپ ءبىتىپ، پايدالانۋعا بەرىلدى.

شينجياڭ تۇرپان جارانىلىستىق ورتادا سناق جۇرگىزۋ، زەرتتەۋ ورتالعى ءاۋتوكولىكتى ەرەكشە قۇرعاق ىستىق ورتادا سناق ەتۋمەن شۇعىلدانىتىن ورىننىڭ ەندى بىرەۋى، وسى ورتالقتىڭ مەڭگەرۋشىسى گو چۇنيۇن تانىستىرىپ بىلاي دەدى: وسى بىرنەشە جىلدا تۇرپانعا كەلىپ ءاۋتوكولىك سناعىن جاسايتىن ءاۋتوكولىك كاسىپورىندارى بارعان سايىن كوبەيدى، تەك 2018 ـ جىلدىڭ وزىندە تۇرپانعا كەلىپ سناق جاساعان ءاۋتوكولىك كاسىپورنى 119عا، سناق جاساعان ءاۋتوكولىك 2142گە، ءاۋتوكولىك سناعىن جاساۋشىلار 4779 ادام ـ رەتكە جەتتى. ءاۋتوكولىك سناعىن جاسايتىندارىنىڭ كوپ ساندىسى ءبىر كەلگەندە بىرنەشە اي تۇراتىندىقتان، تۇرپاننىڭ جاتىن ورنى، اس ـ سۋ، ساياحات سياقتى كاسىپتەرىنە تۇرتكى بولۋمەن بىرگە، ادامدارىنىڭ جۇمىسقا ورنالاسۋىنا دا تۇرتكى بولدى. گو چۇنيۇن ءاۋتوكولىك سناعى ەكونوميكاسىنىڭ تۇرپاننىڭ تۇتىنۋىنا قوسقان ۇلەسى، كەم دەگەندە، 100 ميلليون يۇان شاماسىندا دەپ مەجەلەدى. ال حى گاڭنىڭ قاراۋىنشا، ءاۋتوكولىك سناعى ەكونوميكاسىنىڭ ەڭ زور كومەسكى كۇشى ونىڭ جوعارى ـ تومەنگى بۇىندارى سايكەستى كاسىپ سالالارىنىڭ دامۋىنا تۇرتكى بولۋى، بۇل تۇرپان ەكونوميكاسىنىڭ دامۋىن ىلگەرىلەتۋدەگى تىڭ قوزعاۋشى كۇشكە اينالادى.

ۇلتتار ىنتىماعىن قورعاپ، قوعام جاراسىمدىلىعىن بىرگە جەبەيىك

□ جۇڭگو ونەركاسىپ ـ ساۋدا بانكەسى قاشقار بولىمشە بانكەسى تيجارات ءبولىمى پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۇجيى، مەڭگەرۋشى جوۋ فىڭچين

مەن قاشقاردا دۇنيەگە كەلدىم، كەيىن اكە ـ شەشەمنىڭ قىزمەت اۋىستىرۋىمەن ءبىر ءۇيلى جان مارالباسى اۋدانى «7 ـ مامىر» جاڭا قىستاعىنا (بۇرىنعى بيىكتوان اۋىل شارۋاشىلىق 3 ـ شىسىنىڭ شىشتابى) كوشىپ كەلدىك. قىزمەتكە قاتىناسقاننان كەيىن باسىم كوپ ۋاقىتتا جۇڭگو ونەركاسىپ ـ ساۋدا بانكەسى تاشىنان مۇناي تارماق بانكەسىندە، كەيىن تاعى ىلگەرىندى ـ كەيىندى قاشقار كونەءشار اۋدانىنداعى، قاشقار جاڭاءشار اۋدانىنداعى، قاشقار قالاسىنداعى ونەركاسىپ ـ ساۋدا بانكەسىندە قىزمەت ىستەدىم. ەسەيىپ ـ ەرجەتۋ بارىسىمدا، بالا كەزىمدەگى دوستارىمنىڭ، كاسىپتەگى قىزمەتتەستەرىمنىڭ كوپ ساندىسى ۇيعۇر دوستار، كوپشىلىك ۇيىرەنۋدە، قىزمەتتە، تۇرمىستا ءوزارا كومەكتەسىپ، ءوزارا كومەكتەسۋ ءبولىپ، بىرگە العا باستىق.

مەكەمەمىزدى الپ ايتار بولساق، ءار ۇلت باسشىلار، قىزمەتتەستەر تاتۋ ـ ءتاتتى وتەدى، كوپشىلىكتىڭ قىزمەت بارىسىندا قاتىناستارى بەرەكەلى بولدى، ويداعىداي سايكەستى، قىزمەتتەستەر ارا، جوعارى ـ تومەن ارا توتەنشە ىنتىماقتى. حانزۋ قىزمەتكەرلەردىڭ قاي ـ قايسىسىنىڭ بىرنەشە از ۇلت دوسى جوق دەيسىڭ؟ از ۇلت قىزمەتكەرلەردىڭ دە قاي ـ قايسىسىنىڭ بىرنەشە حانزۋ سەرىگى جوق دەيسىڭ؟ ءار ۇلت قىزمەتتەستەر اراسىندا سەنىم مەن سىرالعى جاراسىمدى قىزمەت ورتاسىن ورناتتى. "حانزۋلار از ۇلتتاردان ايرىلا المايدى، از ۇلتتار حانزۋلاردان ايرىلا المايدى، از ۇلتتار دا ءبىر ـ بىرىنەن ايرىلا المايدى" يدەياسى جۇرت جۇرەگىنە تەرەڭ ۇيالاعان.

تۇرمىسىمىزدا مەيلى قالادا، الدە اۋىل ـ قىستاقتا بولسىن، ۇلتتاردىڭ كورشى وتىرۋ جاعدايى بارلىق جەردە بار. قاشقار كونەءشار اۋدانىندا قىزمەت ىستەگەن جىلدارىدا قارسى ۇيدەگى كورشىم قاشقار كونەءشار اۋدانىنداعى ونەركاسىپ ـ ساۋدا بانكەسىنەن زەينەتكە شىققان ءبىر ۇيعۇر اپاي بولاتىن. بانكەدە قىزمەت ىستەيتىن قىزمەتكەرلەردىڭ باسىم كوبى ەرتە كەتىپ، كەش قايتاتىن، قىزمەتى قاربالاس بولاتىن، كەي كەزدە مەن ۇيگە قايتقاندا شارشاعانناننان تاماق ىستەگىم كەلمەي، شاي ـ پاي ىشە سالاتىنمىن. كورشى اپاي مۇنىڭ بارلىعىن بايقاپ، كوڭىلىنە ءتۇيىپ، كەي كەزدەرى ۇيىمە پالاۋ، لاعمان اكەلىپ بەرىپ تۇردى، كورشىلەر ارا مۇنداي ىنتىماقتى، بەرەكەلى سۇيىسپەنشىلىك مەنى تەرەڭ اسەرلەندىردى، مەن دە ۇنەمى جەمىس ـ جىدەكتەرىمدى كوتەرىپ، اپايعا امانداسا باراتىنمىن.

ۇلتتار ىنتىماعى تۇرالى حيكايا قاراپايىم دا اسەرلى، ايتىپ تاۋىسقىسز. ىنتىماق ـــ ءۇمىر، ىنتىماق ـــ كۇش، ىنتىماق ـــ ءۇمىت، ىنتىماق ـــ جەڭىس. ۇلتتاردىڭ ىنتىماقتى، بەرەكەلى بولۋى جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ داڭقتى ءداستۇرى، جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ گۇلدەنىپ، دامۇىنىڭ ماڭىزدى كەپىلى. جان ۇيا ىنتىماقتى بولماسا، جاقىندار ارا ارازدىق تۋىلۋى مۇمكىن؛ مەملەكەت ىنتىماقتى بولماسا، كۇيرەۋگە بەت الۋى مۇمكىن. جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ ماڭگى وشپەۋىندەگى ءبىر ماڭىزدى سەبەپ ـــ ۇلتتاردىڭ باستان ـ ايىاق ىنتىماقتى، بەرەكەلى بولعاندىعىنداى؛ جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ ۇلت تاۋەلسىزدىگىنە قول جەتكىزىپ، دامىپ، العا باسۋىن دا ۇلتتاردىڭ ءبىر نيەتپەن ىنتىماقتاسىپ، بىرگە كۇرەس جۇرگىزۋىنەن بولە قاراۋعا بولمايدى.

ءار ۇلت باۋىرلاستار قول ۇستاسىپ، جۇرەكتەس، تىنىستاس، تاعدىرلاس بولۋى كەرەك. ۇلتتار ىنتىماعىن قورعاۋدى ارەكەتتە شىنايى تياناقتاندىرۋ كەرەك، ءبىز ءاربىرىمىز جانىمىزداعى ىستەردەن، كشى ـ گىرىم ىستەردەن باستاپ ىستەپ، ۇلتتار ىنتىماعىنا ءتيىمسىز ىستەردى ىستەمەي، ۇلتتار ىنتىماعىنا ءتيىمسىز ىستەردى ىستەمەي، قول ۇستاسا كورىكتى مەكەندى بىرگە قۇرىپ، ۇلتتار ىنتىماعى گۇلىن ماڭگى قۇلپىرتايىق!